

Innhold

Forord	5
Kapittel 1 Innledning	13
1.1 Prosjektet i korte trekk	13
1.2 Bevistilgang	15
1.2.1 «Bevis»	15
1.2.2 Rammene for begrepet «bevistilgang»	18
1.2.3 Bevistilgang og bevisføring	20
1.2.4 Hvem er tilgangen rettet mot? Begrepene «rekvirent» og «rekvisitus»	22
1.2.5 Hvilke bevis omfattes av begrepet?	23
1.2.6 Fremgangsmåter for å få bevistilgang	24
1.2.7 Bevistilgang og innsynsrett	25
1.3 Digitale bevis	27
1.3.1 Innledning	27
1.3.2 Grunnleggende om «digitale bevis»	28
1.3.3 Metadata og digitale spor	32
1.3.4 Usikkerhetsmomenter ved digitale bevis	34
1.3.5 Speilkopiering	35
1.3.6 Typiske tilfeller for bruk av digitale bevis	37
Kapittel 2 Historikk, rettskilder og rettskildebruk	39
2.1 Historisk bakgrunn for reglene om bevistilgang	39
2.1.1 Innledning	39
2.1.2 Edisjonsplikten	40
2.1.3 Granskning	46
2.1.4 Bevisopptak utenfor rettssak	49
2.2 Generelt om metodevalg	51
2.2.1 Innledning	51
2.2.2 IT-rett og rettsinformatikk	52
2.2.3 Bevisteori	53
2.3 Overordnede rettsregler	54
2.3.1 Innledning	54
2.3.2 Menneskerettigheter i Grunnloven og EMK	54
2.3.3 EU- og EØS-rettens betydning	56
2.4 Bruk av rettspraksis	57
2.5 Utenlandsk rett	59
2.5.1 Generelt om bruk av utenlandsk rett	59

2.5.2	Særlig om dansk, svensk og engelsk rett	61
2.6	Bruk av særlige hensyn	64
2.6.1	Generelt om bruk av hensynsbetraktninger ved spørsmål om bevis tilgang	64
2.6.2	Disposisjons- og forhandlingsprinsippene	68
2.6.3	Prinsippet om materielt riktige avgjørelser	70
2.6.4	Redelighetsprinsippet	76
2.6.5	Likebehandlingsprinsippet	79
2.6.6	Prinsippene om konsentrasjon og hurtighet	84
2.6.7	Proporsjonalitetsprinsippet	86
2.6.8	Prinsippet om beskyttelse av retten til respekt for sitt privatliv	87
Kapittel 3 Plikt til å stille bevis til rådighet.		89
3.1	Innledning	89
3.1.1	«Bevisrådighetsstillelse»	89
3.1.2	«Bevis tilgang» etter tvisteloven kapittel 26	91
3.1.3	Prosessuell og materiell rådighetsstilleelsesplikt	92
3.1.4	Sannhets- og opplysningsplikten	94
3.1.5	Grl. § 95, EMK art. 6 og rådighetsstillelse av bevis	100
3.1.6	Rådighetsstillelse i et komparativt perspektiv	106
3.2	Rådighetsstillelse av realbevis	109
3.2.1	Innledning	109
3.2.2	Når kvalifiserer noe som «bevis»?	111
3.2.3	Relevanskravet	113
3.2.4	Plikt for «enhver»	117
3.2.5	«Gjenstander». Hva skal stilles til rådighet?	117
3.2.6	«Har hånd om eller kan skaffe til veie»	120
3.2.7	«Stille til rådighet». Hvordan skal beviset stilles til rådighet?	124
3.2.8	Andre måter å gjennomføre rådighetsstilleelsesplikten	129
3.2.9	Krav til spesifisering	133
3.3	Rådighetsstillelse av bevis ved hjelp av partssakkyndig	137
3.4	Fullbyrdelse og reaksjoner ved manglende rådighetsstillelse	138
3.5	Rådighetsstillelse av realbevis gjennom informasjonspålegg	145
3.5.1	Innledning	145
3.5.2	Hvilken informasjon kan pålegges å stilles til rådighet?	146
3.5.3	Inngrep i en immaterialrettighet	149
3.5.4	Beviskravene «rimelig grunn til å tro» og «kan ha betydning»	150
3.5.5	Hvem kan man avkreve opplysningene?	151
3.5.6	Krav til spesifisering	152
3.5.7	Fullbyrdelse og reaksjoner ved manglende utførelse av informasjonspålegget	152

3.6	Generelle begrensninger i rådighetsstillelsesplikten	155
3.6.1	Innledning	155
3.6.2	Retten til å føre bevis og retten til å få tilgang til bevis . . .	155
3.6.3	Relevanskravet.	161
3.6.4	En felles vurdering av relevanskravet?	164
3.7	Begrensning ut fra proporsjonalitet	166
3.7.1	Rett hjemmel for en proporsjonalitetsvurdering ved spørsmål om bevis tilgang	166
3.7.2	Betydningen av å sonde mellom § 26-5 (3) og § 21-8 . . .	168
3.7.3	En felles vurdering av hensynet til proporsjonalitet?	172
3.7.4	Proporsjonal ressursbruk ved rådighetsstillelse	172
3.8	Bevisforbud og bevisfritak.	175
3.8.1	Innledning	175
3.8.2	Lovbestemt taushetsplikt.	179
3.8.3	Profesjonsbasert taushetsplikt	182
3.8.4	Drifts- eller forretningshemmeligheter	190
3.9	Andre begrensninger	193
3.9.1	Den begjærendes egen tilgang som begrensning i rådighetsstillelsesplikten	193
3.9.2	Begrensning i rådighetsstillelsen av ansattes e-post	195
3.10	Oppsummerende bemerkninger.	197
Kapittel 4	Bevissikring	199
4.1	Introduksjon	199
4.1.1	Innledning	199
4.1.2	Bevissikringens faser.	201
4.1.3	Bevissikring «uten varsel til motparten».	202
4.1.4	Andre prosessuelle virkemidler med likhetstrekk med bevissikring	204
4.1.5	Bevissikring i et komparativt perspektiv.	205
4.2	Retten til respekt for sitt privatliv	210
4.2.1	Innledning om Grunnloven § 102.	210
4.2.2	Betydningen av EMK art. 8 og SP art. 17 ved tolkning av Grl. § 102	212
4.2.3	Forbud mot «husransakelse»/«husransakingar»	215
4.2.4	Retten til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon.	219
4.2.5	Begrensninger i retten til respekt for sitt privatliv, sitt hjem og sin kommunikasjon	224
4.2.6	Betydningen av EMK art. 8 og SP art. 17 som selvstendig skranke.	231
4.3	Prosessuelle vilkår for bevissikring	231
4.3.1	Innledning	231
4.3.2	Hovedkravet.	233

4.3.3	Aktualitet og tilknytning	235
4.3.4	Domstolens kompetanse	237
4.4	Materielle vilkår for bevissikring	238
4.4.1	Innledning	238
4.4.2	«Beviset kan få betydning»	239
4.4.3	«I en tvist», men «utenfor rettsak»	243
4.4.4	«Beviset vil gå tapt eller bli vesentlig svekket»	248
4.4.5	«Nærliggende risiko»	250
4.4.6	«Andre grunner»	257
4.4.7	«særlig viktig å få tilgang til beviset»	258
4.4.8	«tilgang til beviset før sak er reist»	264
4.4.9	Krav til spesifikasjon	265
4.4.10	Bevissikring uten varsel til motparten(e)	271
4.5	Begrensninger i bevissikringsadgangen	274
4.5.1	Innledning	274
4.5.2	Krav til proporsjonalitet	274
4.5.3	Profesjonsbasert taushetsplikt	277
4.5.4	Drifts- og forretningshemmeligheter	282
4.6	Sikringsfasen	282
4.6.1	Introduksjon	282
4.6.2	Rettslige rammer for gjennomføringen	284
4.6.3	Namsmannens rolle	290
4.6.4	Bevissikring med tvang	294
4.7	Sorteringsfasen	296
4.7.1	Introduksjon	296
4.7.2	Dommerens og den sakkyndiges rolle i sorterings- prosessen	302
4.7.3	Sammenligning av hash-verdier	307
4.7.4	Tilgang til metadata	308
4.8	Utleveringsfasen	310
4.9	Kostnader ved bevissikring	311
	Kapittel 5 Bevisopptak	313
5.1	Generelt om bevisopptak	313
5.2	Kan bevisopptak benyttes som fremgangsmåte for bevis- tilgang?	314
5.2.1	Innledning	314
5.2.2	Bevisopptak og bevissikring	317
5.2.3	Lovens utgangspunkt	319
5.2.4	Forutsetningen om at parten ikke har hånd om beviset.	321
5.2.5	Forutsetningen om at parten får tilgang til beviset under saksforberedelsen	323
5.2.6	Forutsetningen om at parten har anledning til å velge om beviset skal føres	324
5.2.7	Bevisopptak i et komparativt perspektiv	325

5.3	Rammene for bevisopptak som fremgangsmåte for bevis tilgang . . .	328
5.3.1	Forholdet mellom § 27-1 (2) og vilkårene i §§ 21-11 og 21-13.	328
5.3.2	Særlig viktig å få tilgang til beviset på dette trinnet	330
5.3.3	Bevis til bruk under saksforberedelsen	332
5.4	Spesifikasjonskravet.	335
5.5	Sakkyndige som aktør i bevisopptak	338
5.5.1	Innledning	338
5.5.2	Sakkyndigbevis	338
5.5.3	Valg av regelsett.	340
5.5.4	Gjennomføring av bevisopptak med sakkyndig	342
5.6	Bevisopptak i utlandet	343
Kapittel 6	Bevisbedømmelse ved begjæring om tilgang til bevis	345
6.1	Generelt om utgangspunkt for og strukturen i bevisbedømmelsen	345
6.1.1	Innledning	345
6.1.2	Hovedtvisten og bevis tilgangstvisten	346
6.1.3	Bevisbedømmelsens struktur i bevis tilgangstvisten	349
6.2	Den foreløpige bevisbedømmelsen	351
6.2.1	Vurdering av hovedkravet	351
6.2.2	Beviskrav ved vurderingen av hovedkravet	357
6.3	Den endelige bevisbedømmelsen.	360
6.3.1	Innledning	360
6.3.2	Vurdering av behovet for bevis tilgang	361
6.3.3	Vurdering av det begjærte bevisets relevans og betydning.	362
6.4	Særlige trekk ved bevisbedømmelsen i bevis tilgangstvisten.	364
6.4.1	Innledning	364
6.4.2	Informasjonsproblemet	364
6.4.3	Beskrivelsesproblemet.	367
6.4.4	Avgjørelser om bevis tilgang – en form for risikovurdering	372
6.4.5	Bedømmelse i uvisshet	374
6.4.6	Irrelevante og ubevisste faktorer i bevisbedømmelsen	377
6.4.7	Betydningen av begjæringens utforming	380
6.5	Ulike bevisteoretiske metoder for bevisbedømmelse	382
6.5.1	Innledning	382
6.5.2	Slutningsmetoden	383
6.5.3	Fortellingsmetoden	385
6.5.4	Forklaringsmetoden.	388
Kapittel 7	Oppsummering og avsluttende kommentarer	393

Lover mv.	400
Rettsavgjørelser	404
Litteratur	411
Stikkordregister	427